

P9_TA(2023)0080

Zpráva o provádění dohody o vystoupení Spojeného království z EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. března 2023 o zprávě o provádění dohody o vystoupení Spojeného království z EU (2020/2202(INI))

(C/2023/403)

Evropský parlament,

- s ohledem na dohodu o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii ⁽¹⁾, (dále jen „dohoda o vystoupení“), včetně Protokolu o Irsku/Severním Irsku (dále jen „protokol“),
- s ohledem na Politické prohlášení, v němž se stanoví rámec budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím ⁽²⁾, které je připojeno k dohodě o vystoupení,
- s ohledem na oznámenou principiální dohodu o Windsorském rámci;
- s ohledem na Belfastskou/Velkopáteční dohodu ze dne 10. dubna 1998 mezi vládou Spojeného království, vládou Irsku a dalšími účastníky jednání na mnohostranné úrovni (dále jen „Velkopáteční dohoda“),
- s ohledem na svá usnesení ze dne 5. dubna 2017 o jednáních se Spojeným královstvím poté, co oznámilo svůj záměr vystoupit z Evropské unie ⁽³⁾, ze dne 3. října 2017 o stavu jednání se Spojeným královstvím ⁽⁴⁾, ze dne 13. prosince 2017 o současném stavu jednání se Spojeným královstvím ⁽⁵⁾, ze dne 14. března 2018 o rámci budoucích vztahů mezi EU a Spojeným královstvím ⁽⁶⁾, ze dne 18. září 2019 o současném stavu jednání o vystoupení Spojeného království z Evropské unie ⁽⁷⁾, ze dne 15. ledna 2020 o provádění a monitorování ustanovení týkajících se občanských práv v dohodě o vystoupení ⁽⁸⁾, ze dne 12. února 2020 o návrhu mandátu pro jednání o novém partnerství se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku ⁽⁹⁾, ze dne 18. června 2020 o jednání o novém partnerství se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku ⁽¹⁰⁾, ze dne 28. dubna 2021 o výsledku jednání mezi EU a Spojeným královstvím ⁽¹¹⁾ a ze dne 16. února 2022 o hodnocení provádění článku 50 Smlouvy o Evropské unii ⁽¹²⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 29. ledna 2020 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii ⁽¹³⁾,
- s ohledem na dohodu o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku na straně druhé ⁽¹⁴⁾ (dále jen „dohoda o obchodu a spolupráci“),
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanoviska Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro mezinárodní obchod, Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Petičního výboru,
- s ohledem na dopis Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
- s ohledem na zprávu Výboru pro ústavní záležitosti (A9-0052/2023),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

⁽²⁾ Úř. věst. C 34, 31.1.2020, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 24.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 2.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 32.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 40.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 171, 6.5.2021, s. 2.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 21.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 294, 23.7.2021, s. 18.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 90.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 506, 15.12.2021, s. 26.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 78.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 331, 17.8.2021, s. 38.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 149, 30.4.2021, s. 10.

- A. vzhledem k tomu, že dohoda o vystoupení uzavřená mezi EU a Spojeným královstvím vstoupila v platnost dne 1. února 2020;
- B. vzhledem k tomu, že dohoda o vystoupení umožnila spořádané vystoupení Spojeného království z Evropské unie; vzhledem k tomu, že dohoda o vystoupení zřídila smíšený výbor, který odpovídá za sledování a podporu uplatňování dohody; vzhledem k tomu, že dohoda o vystoupení zřizuje šest specializovaných výborů, které se zabývají těmito oblastmi: práva občanů; další zvláštní ustanovení; Irsko/Severní Irsko; Gibraltar; výsostné oblasti na Kypru; a finanční ustanovení;
- C. vzhledem k tomu, že dohoda o vystoupení Spojeného království, zejména protokol a dohoda o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím, tvoří společný rámec pro vztahy Spojeného království s EU; vzhledem k tomu, že obě dohody byly dohodnuty a ratifikovány EU a Spojeným královstvím, a jsou tedy právně závaznými smlouvami podle mezinárodního veřejného práva; vzhledem k tomu, že vztahy mezi EU a Spojeným královstvím musí být založeny na plném dodržování těchto mezinárodních závazků; vzhledem k tomu, že dohoda o obchodu a spolupráci je založena na plném provedení dohody o vystoupení a protokolu, což znamená, že problémy při provádění dohody o vystoupení a protokolu jsou proto neoddělitelně spjaty s dohodou o obchodu a spolupráci; vzhledem k tomu, že tyto problémy spojené s prováděním by mohly mít dalekosáhlé důsledky a závažné důsledky pro rozšířené vztahy mezi EU a Spojeným královstvím;
- D. vzhledem k tomu, že druhá část dohody o vystoupení chrání práva občanů EU žijících ve Spojeném království a občanů Spojeného království žijících v EU; vzhledem k tomu, že ochrana těchto práv z právního hlediska pokračuje i po dokončení vystoupení Spojeného království z EU;
- E. vzhledem k tomu, že nesoulad mezi statusem v rámci systému registrace k pobytu pro občany EU (EUSS) a právy podle dohody o vystoupení může pro občany EU představovat riziko právní nejistoty;
- F. vzhledem k tomu, že dne 31. prosince 2020 byl zřízen nezávislý monitorovací orgán pro dohody o občanských právech (IMA);
- G. vzhledem k tomu, že trvalé dodržování a uplatňování Evropské úmluvy o lidských právech bylo jedním ze základních předpokladů dohody o vystoupení, zejména pokud jde o vymáhání práva a justiční spolupráci v trestních věcech; vzhledem k tomu, že dohoda o vystoupení stanoví, že pro obyvatele Severního Irsku nesmí dojít k „žádnému omezení práv, záruk nebo rovnosti příležitostí“;
- H. vzhledem k tomu, že dohoda o vystoupení stanoví řádné a spravedlivé finanční vyrovnání se Spojeným královstvím;
- I. vzhledem k tomu, že dne 10. dubna 1998 byla podepsána Belfastská dohoda mezi vládou Spojeného království, vládou Irsku a dalšími účastníky vícestranných jednání; vzhledem k tomu, že Protokol o Irsku/Severním Irsku zabráňuje vzniku „tvrdé hranice“ na irském ostrově, zajišťuje fungování celoostrovního hospodářství a zaručuje dodržování všech rozměrů Belfastské/Velkopáteční dohody a zároveň chrání integritu jednotného trhu EU; vzhledem k tomu, že po letech intenzivních jednání se Spojeným královstvím byl protokol jediným řešením, které bylo nalezeno; vzhledem k tomu, že poskytuje jediný rámec pro řešení konkrétních důsledků, které pro Severní Irsko vyplývají z rozhodnutí Spojeného království odejít z jednotného trhu a celní unie;
- J. vzhledem k tomu, že dne 13. října 2021 Komise na důkaz flexibility a pragmatismu navrhla řadu dalekosáhlých návrhů s cílem učinit provádění protokolu pružnějším;
- K. vzhledem k tomu, že Spojené království porušilo své mezinárodní závazky, neboť tyto odkladné lhůty jednostranně prodloužilo; vzhledem k tomu, že v důsledku této jednostranné akce byla porušena řada ústředních aspektů protokolu;
- L. vzhledem k tomu, že Spojené království nedávno předložilo návrh zákona o protokolu o Severním Irsku, jehož cílem je jednostranně upustit od uplatňování různých ustanovení protokolu; vzhledem k tomu, že tento návrh představuje jasné a nepřijatelné porušení mezinárodních závazků podle dohody o vystoupení;
- M. vzhledem k tomu, že nedávno oznámila principiální dohoda o Windsorském rámci stanoví podmínky pro pružné, avšak účinné provádění protokolu; vzhledem k tomu, že vláda Spojeného království v této souvislosti oznámila zastavení a odložení navrhovaného protokolu o Severním Irsku;
- N. vzhledem k tomu, že volení úředníci a zúčastněné strany v Severním Irsku mají bezprostřední znalosti a zkušenosti, pokud jde o praktické důsledky provádění protokolu;
- O. vzhledem k tomu, že je nezbytné zachovat rovné podmínky a právní jistotu pro podniky a občany;

Obecné připomínky

1. připomíná, že dohoda o vystoupení umožnila spořádané vystoupení Spojeného království z EU, minimalizovala sociální a hospodářské narušení a zabránila scénáři „volného neřízeného pádu“; připomíná, že jednání o dohodě byla historickým, ale těžkopádným a zdlouhavým politickým procesem, jemuž obě strany věnovaly značné politické, administrativní, a finanční zdroje; poukazuje na to, že se jednalo o období hluboké nejistoty pro EU-27, Spojené království a jejich příslušné zúčastněné strany; vyjadřuje politování nad tím, že dohoda o vystoupení dosud nebyla plně provedena; zdůrazňuje, že úplné a včasné provádění dohody o vystoupení a dohody o obchodu a spolupráci, které jsou založeny na mezinárodním právu, je a vždy zůstane klíčovou prioritou EU;
2. konstatuje, že podle očekávání vystoupení Spojeného království z EU vedlo k narušení obchodu a dodavatelského řetězce mezi EU a Spojeným královstvím, zvyšování nejistoty pro občany a podniky, a zvýšení nákladů pro obchodníky v různých odvětvích, investorech a průmyslu v důsledku nedostatku dopravy, zpoždění v přepravě, obtíží při dodržování měnících se dovozních pravidel a změny celních hranic v důsledku duálních regulačních systémů a dodatečných formalit; konstatuje proto, že brexit se podle očekávání ukázal jako nevýhodný pro všechny zúčastněné, o to více pro Spojené království; konstatuje, že obzvláště zasaženy byly regiony zapojené do projektů Interreg se Spojeným královstvím; poukazuje na to, že bez dohody o vystoupení by situace pro občany, podniky i orgány veřejné správy v EU i ve Spojeném království byla mnohem horší;
3. zdůrazňuje, že dohoda o vystoupení poskytla právní rámec pro ochranu práv občanů; přičemž se vyhýbá „tvrdé hranici“ na irském ostrově a dodržuje Belfastskou/Velkopáteční dohodu a zároveň chrání integritu a fungování jednotného trhu a celní unie EU, zajistí spravedlivé finanční urovnání a zavádí účinný systém řešení sporů a společné orgány pro sledování a prosazování jejího provádění;
4. konstatuje, že je třeba ještě provést důležitá zlepšení k zajištění ochrany práv občanů a že první tři roky provádění dohody o vystoupení poskvřnilo pokračující porušování závazků vyplývajících z protokolu ze strany Spojeného království a další hrozba takovýchto porušení;
5. opakuje, že ustanovení dohody o vystoupení musí být dodržována a prováděna; zdůrazňuje, že dodržování smluv je základní zásadou mezinárodního práva a že vztah důvěry mezi EU a Spojeným královstvím závisí na tom, zda všechny strany budou dodržovat své právní závazky;
6. připomíná, že dohoda o vystoupení má přímý dopad na příslušné právní rády EU a Spojeného království; poukazuje na to, že příslušné právní subjekty se mohou přímo odvolávat na její ustanovení u vnitrostátních soudů; zdůrazňuje, že jakékoli protichůdné vnitrostátní prováděcí opatření musí být ignorováno a nelze je vymáhat;
7. zdůrazňuje, že je třeba zachovat úlohu Soudního dvora Evropské unie, která je nezbytná pro výklad platných právních předpisů EU; připomíná, že soudy Spojeného království musí náležitě zohledňovat judikaturu Soudního dvora EU vydanou po skončení přechodného období, a zdůrazňuje, že práv, jež jsou zaručena v oddílu dohody o vystoupení věnovaném právům občanů, se mohou občané EU dovolávat přímo u soudů Spojeného království a státní příslušníci Spojeného království u soudů členských států; připomíná, že dohoda o vystoupení svěřuje konkrétní úlohu i Soudnímu dvoru Evropské unie tím, že umožňuje soudům Spojeného království za určitých podmínek požádat jej o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu druhé části dohody o vystoupení, a to po dobu osmi let od skončení přechodného období;

Práva občanů

8. připomíná, že druhá část dohody o vystoupení stanoví, že všichni občané EU, kteří ke dni 31. prosince 2020 oprávněně pobývali ve Spojeném království, a všichni státní příslušníci Spojeného království, kteří na konci přechodného období dne 31. prosince 2020 oprávněně pobývali v EU-27 a nadále tak činí, požívají plného souboru práv, jak je stanoveno v právních předpisech EU a jak je vykládá Soudní dvůr Evropské unie; připomíná, že dohoda o vystoupení chrání i děti, pokud jsou splněny podmínky čl. 10 odst. 1 dohody o vystoupení; zdůrazňuje, že plné provedení ustanovení dohody o vystoupení týkajících se práv občanů je nezbytné k zabezpečení těchto práv a k zajištění právní jistoty, kterou občané EU a Spojeného království a jejich rodiny potřebují;
9. připomíná, že jak je zdůrazněno v článku 5 dohody o vystoupení, EU a Spojené království by si při plném vzájemném respektu a v dobré víře měly poskytovat při plnění úkolů vyplývajících z dohody vzájemnou pomoc;
10. vítá skutečnost, že Spojené království zřídilo strategii systému registrace k pobytu pro občany EU (EUSS) s cílem plnit své povinnosti vůči občanům EU a jejich rodinným příslušníkům, ale rovněž souhlasí s obavami Komise ohledně nedostatečné právní jasnosti, neboť podmínky způsobilosti stanovené Spojeným královstvím pro přístup k právům v rámci strategie EUSS se stále liší od podmínek stanovených v dohodě o vystoupení; připomíná, že z dohody o vystoupení jasně vyplývá, že správní postupy v rámci konstitutivního systému musí být „hladké, transparentní a jednoduché“;

11. konstatuje, že do 31. prosince 2022 obdrželo Spojené království v rámci systému registrace k pobytu pro občany EU (EUSS) 7 040 670 žádostí, z nichž 988 440 obdrželo po uplynutí lhůty stanovené do 30. června 2021; konstatuje, že z uzavřených výsledků byl 50 % osob (3 420 270) udělen status usazené osoby, 39 % (2 707 800) byl pouze udělen předběžný status usazené osoby a 11 % případů mělo jiné výsledky (včetně 442 770 zamítnutých žádostí, 152 990 stažených nebo neplatných žádostí a 135 840 neplatných žádostí);

12. je hluboce znepokojen nesrovnalostmi v souvislosti s dohodou o vystoupení, zejména, že občané EU s předběžným statusem usazené osoby musí podat druhou žádost o získání statusu usazené osoby, což by mohlo vést k automatické a nezákonné ztrátě jejich práv; připomíná, že první vlna občanů EU s předběžným statusem usazené osoby, kteří musí požádat o status usazené osoby, bude muset začít podávat své žádosti v druhé polovině roku 2023; vyjadřuje znepokojení nad tím, že během druhé žádosti budou muset způsobilí občané EU prokázat trvalý pobyt, což ztíží postup podávání žádosti o status usazené osoby, než je postup předběžné žádosti o status usazené osoby;

13. připomíná, že osoby, které dosud nezískaly práva trvalého pobytu, zejména osoby, které nežily v hostitelském státě po dobu nejméně pěti let, jsou stále plně chráněny dohodou o vystoupení a budou moci nadále pobývat v hostitelském státě a získat právo trvalého pobytu v hostitelském státě po kumulaci pěti let pobytu;

14. konstatuje, že lhůta pro podání žádosti o status usazené osoby pro většinu občanů EU uplynula dne 30. června 2021; zdůrazňuje, že podle dohody o vystoupení se občané EU a jejich rodiny, kteří mohou prokázat rozumné důvody pro nedodržení lhůt, mohou stále přihlásit do strategie EUSS; uznává, že vláda Spojeného království se rozhodla, že žádné žádosti, které byly podány po uplynutí oficiální lhůty, neodmítne; vítá flexibilitu, kterou vláda Spojeného království v tomto ohledu prokázala; je znepokojen situací žadatelů, kteří podali žádost pozdě, neboť mnoho občanů zůstává v situaci, kdy je jejich přistěhovalecký status nejistý

15. je znepokojen velmi dlouhými prodlevami v rozhodování vlády Spojeného království v souvislosti s právy občanů; konstatuje, že k prosinci 2022 se čekalo na rozhodnutí u 181 000 žádostí; je obzvláště znepokojen zpožděními v případech slučování rodin; upozorňuje na skutečnost, že zpoždění při rozhodování o případech slučování rodin se zvýšila z průměrných 95 kalendářních dnů v červenci 2021 na 291 kalendářních dnů v červnu 2022; vyzývá vládu Spojeného království, aby učinila vše pro urychlení svého rozhodovacího procesu;

16. oceňuje práci n nezávislého monitorovacího orgánu pro dohody o občanských právech (IMA), jehož úkolem je zajistit, aby orgány Spojeného království odpovídajícím způsobem a účinně uplatňovaly práva stanovená v dohodách o občanských právech; opakuje, že je důležité zajistit, aby orgán IMA plnil svou úlohu skutečně nezávisle;

17. vítá zprávu o druhém průzkumu orgánu IMA z července 2022; se znepokojením konstatuje, že tři ze čtyř respondentů před průzkumem v roce 2022 o orgánu IMA neslyšely; vyzývá orgán IMA, aby zlepšil své úsilí v oblasti komunikační a osvětové kampaně;

18. vítá a pozorně sledoval projednávání právní žaloby, kterou podal v prosinci 2021 orgán IMA u vrchního soudu Spojeného království ve věci postoje vlády Spojeného království, podle něhož občané EU, kteří nepožádají o status usazené osoby, nebo před skončením platnosti svého předběžného statusu usazené osoby opět nepožádají o tento předběžný status, automaticky ztrácí příslušná práva; konstatuje, že vrchní soud Spojeného království ve svém rozhodnutí ze dne 21. prosince 2022 prohlásil, že systém registrace k pobytu pro občany EU je tak, jak funguje v současné době, v tomto ohledu protiprávní; podporuje účast Komise v soudních řízeních; vítá nedávné oznámení ministerstva vnitra Spojeného království, které potvrdilo, že se proti rozsudku neodvolá, a očekává, že bude urychleně proveden; zdůrazňuje, že čl. 15 odst. 3 dohody o vystoupení stanoví, že jakmile občané získají právo trvalého pobytu, mohou jej pozbyt pouze v důsledku nepřítomnosti v hostitelském státě po dobu delší než pět po sobě jdoucích let;

19. zdůrazňuje úlohu specializovaného výboru pro práva občanů, který usnadňuje uplatňování druhé části dohody o vystoupení; zdůrazňuje význam jeho práce a jeho zpráv o uplatňování práva na pobyt; vyzývá členské státy a Spojené království, aby specializovanému výboru pro práva občanů i nadále poskytovaly úplné a aktuální statistické informace k provádění dohody o vystoupení; naléhavě vyzývá Komisi a vládu Spojeného království, aby co nejdříve znovu svolaly specializovaný výbor pro práva občanů a i nadále pořádaly čtvrtletní schůze, dokud nebudou všechny projednávající záležitosti zcela vyřešeny;

20. vítá šestou společnou zprávu o uplatňování práv k pobytu podle druhé části dohody o vystoupení ze dne 26. ledna 2022; bere na vědomí pravidelné zveřejňování společných zpráv specializovaného výboru pro práva občanů o uplatňování práv k pobytu podle dohody o vystoupení a výročních zpráv, které vydává sekretariát výboru pro smíšený výbor; zdůrazňuje jejich užitečnost pro monitorování provádění druhé části dohody o vystoupení;

21. opakuje svůj názor, že by občanům EU ve Spojeném království byla zaručena větší míra jistoty, pokud by jim byl vydán fyzický doklad, který by byl doplňkem k jejich stávajícímu digitálnímu statusu a prokazoval by jejich právo k pobytu; vyjadřuje znepokojení nad tím, že bude-li uplatňován výhradně digitální přístup, může to mít negativní a diskriminační dopad na žadatele ze zranitelných skupin, a v takových případech vyzývá k poskytnutí pomoci; připomíná svůj postoj, že deklaratorní systém by dotčeným občanům poskytl ještě větší právní jistotu a zároveň by zmírnil byrokratické zatížení britských orgánů;
22. je znepokojen obtížemi, s nimiž se mohou občané EU a jejich rodinní příslušníci potýkat při pokusu o návrat do Spojeného království v důsledku skutečnosti, že letecké společnosti nejsou obeznámeny s digitálním procesem ověřování statusu usazené osoby nebo předběžného statusu usazené osoby a nejsou schopny jej ověřit před nástupem do letadla u odletové brány; vyzývá vládu Spojeného království, aby společně s dopravci dále pracovala na hledání řešení;
23. vyjadřuje politování nad nárůstem zpoždění při vydávání dokladů k povolení pobytu a vstupních víz pro občany EU ve Spojeném království a naléhavě vyzývá orgány Spojeného království, aby vypracovaly plány na snížení počtu dosud nevyřízených žádostí;
24. vyjadřuje politování nad rozhodnutím Spojeného království účtovat žadatelům o vízum poplatky v různé výši podle toho, z které země EU pocházejí;
25. vyzývá vládu Spojeného království, aby i nadále zaručovala právo k pobytu uvězněným občanům EU, kteří mají předběžný status usazené osoby, jak je stanoveno v dohodě o vystoupení;
26. je znepokojen obtížemi, kterým čelí státní příslušníci Spojeného království při objasňování svého statusu v některých zemích EU; vyzývá členské státy, aby přistupovaly k vyřizování opožděných žádostí flexibilně; vyzývá členské státy, které se rozhodly uplatňovat čl. 18 odst. 4, jenž podle dohody o vystoupení nevyžaduje postup podávání žádostí k potvrzení práv, aby řešily potíže Spojeného království s prokazováním statusu a s přístupem občanů Spojeného království žijících v EU k dávkám a službám; vítá iniciativy Komise, jejichž cílem je poskytnout členským státům v tomto ohledu pokyny; vyzývá členské státy s konstitutivním systémem, aby zvážily přijetí deklaratorního systému nebo některých jeho prvků;
27. zdůrazňuje, že pro prosazování respektu vůči právům občanů ve Spojeném království a v EU v souladu s dohodou o vystoupení jsou důležité místní organizace; s politováním konstatuje, že některé organizace hájící práva britských občanů v Evropě musely kvůli nedostatku finančních prostředků ukončit svou činnost;
28. opakuje, že práva občanů jsou pro Parlament nejvyšší prioritou, a znovu potvrzuje svůj závazek bedlivě sledovat provádění dohody o vystoupení, aby tato práva byla zcela chráněna;
29. připomíná, že na základě článku 227 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) má každý občan EU s bydlištěm ve Spojeném království právo předkládat petice Evropskému parlamentu; připomíná, že občané Spojeného království, kteří mají bydliště i v EU, mají i nadále právo předkládat petice Parlamentu;
30. vyzývá orgány Spojeného království, aby zaručily sociální a pracovní práva občanů EU a volný pohyb přeshraničních pracovníků na základě nediskriminace a reciprocit;

Protokol o Irsku / Severním Irsku

31. připomíná, že protokol byl dohodnut jako kompromis s cílem zachovat všechny části Belfastské/Velkopáteční dohody, zabránit vytvoření „tvrdé hranice“ na irském ostrově a zároveň chránit integritu jednotného trhu EU; dále připomíná, že konečnou verzi protokolu ve skutečnosti navrhla vláda Spojeného království, což vedlo k upuštění od předchozích verzí „záložního řešení“; konstatuje, že uplatňování protokolu dosud prokázalo, že v řadě důležitých aspektů úspěšně plní svůj účel;
32. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že poslední tři roky Spojené království nejedná v souladu se svými závazky vyplývajícími z protokolu; vyjadřuje politování zejména nad nedostatečnou podporou zaměstnanců EU, jejichž úkolem je sledovat celní kontroly v Irském moři, nad nedostatečným přístupem zaměstnanců EU k celním údajům Spojeného království a nad následnými jednostrannými odkladnými lhůtami, které oslabují hraniční kontroly, což je v jasném rozporu s protokolem;

33. zdůrazňuje, že protokol staví Severní Irsko do jedinečného postavení tím, že zboží vyrobené v Severním Irsku má díky ní přístup jak na jednotný trh EU, tak na vnitřní trh Spojeného království; zdůrazňuje, že u zboží vstupujícího do Severního Irsku ze zbývajících částí Spojeného království nebo jakékoli jiné třetí země se musí v místech vstupu provádět nezbytné kontroly;

34. poukazuje na to, že přetrvávající nejistota ohledně obchodních ujednání pro Severní Irsko je nepříznivá a škodlivá pro podnikání; konstatuje, že investiční toky do Severního Irsku klesají, a že se tak snižuje význam výhod, které plynou z dvojího přístupu na trh stanoveného v protokolu; uznává, že podniky v Severním Irsku budou pod větším tlakem, protože se budou muset vypořádat s rozdíly mezi politikami Spojeného království a politikami EU;

35. zdůrazňuje, že každé porušení protokolu je porušením mezinárodních právních závazků a nepřijatelným projevem nedodržování zásad právního státu;

36. vyjadřuje hluboké znepokojení nad navrženým zákonem o protokolu o Severním Irsku, který by ministrům Spojeného království poskytl dalekosáhlé pravomoci k jednostrannému ukončení uplatňování protokolu, což by oslabilo Belfastskou/Velkopáteční dohodu, zvýšilo hospodářskou a politickou nejistotu v Severním Irsku a mělo negativní dopady na ochranu spotřebitelů, podnikání a pracovníky;

37. zdůrazňuje, že dvoustrannou dohodu nelze změnit jednostranně a že takový postup by oslabil vztahy mezi EU a Spojeným královstvím; znovu vyzývá orgány Spojeného království, aby plně dodržovaly všechny části Belfastské/Velkopáteční dohody, jak je uvedeno v dohodě o vystoupení, a aby zajistily, že nebudou omezena práva občanů Severního Irsku;

38. vítá nedávné oznámení principiální dohody mezi EU a Spojeným královstvím o protokolu – tzv. Windsorském rámci –, který zajistí jeho flexibilní, ale účinné provádění a dodržování Belfastské/Velkopáteční dohody a zároveň zajistí integritu jednotného trhu EU; doufá, že sdílení moci v Severním Irsku bude možné co nejdříve obnovit v souladu se závazky přijatými v rámci Belfastské/Velkopáteční dohody a ku prospěchu obyvatel Severního Irsku; očekává, že politická dohoda bude plně provedena, což umožní novou kapitolu v partnerství mezi EU a Spojeným královstvím založenou na vzájemné důvěře a plné spolupráci; vítá proto, že vláda Spojeného království v souvislosti s Windsorským rámcem oznámila, že proces protokolu o Severním Irsku zastaví a nepokračuje v něm;

39. připomíná, že v souvislosti s protokolem učinila vláda Spojeného království jednostranné prohlášení o fungování ustanovení o „demokratickém souhlasu v Severním Irsku“ způsobem, který je v souladu s Belfastskou/Velkopáteční dohodou; zdůrazňuje, že podle tohoto jednostranného prohlášení musí „demokratický souhlas“ s protokolem včas udělit prostá většina Shromáždění Severního Irsku; připomíná, že v posledních volbách v Severním Irsku hlasovala jasná většina voličů pro strany, které podpořily zachování protokolu;

40. zdůrazňuje, že EU vždy zůstala otevřena diskusím s vládou Spojeného království s cílem nalézt společná řešení, která umožní udržitelné a dlouhodobé fungování protokolu; připomíná rozsáhlé návrhy, které Komise předložila v říjnu 2021 s cílem pragmaticky, rozumně a flexibilně řešit problémy spojené s prováděním protokolu; považuje za pozitivní prohlášení obou stran o tom, že mají politickou vůli ke konstruktivnímu zapojení do skutečných jednání s EU prostřednictvím smíšeného výboru EU a Spojeného království s cílem nalézt udržitelná řešení v oblastech, kde může existovat napětí; vyzývá vládu Spojeného království, aby aktivně zapojila zákonodárné shromáždění Severního Irsku a další volené severoirské činitele a zúčastněné strany do jednání o uplatňování protokolu;

41. poukazuje na to, že článek 75 zákona Spojeného království o státní příslušnosti a hranicích, který vyžaduje, aby osoby bez přistěhovaleckého statusu Spojeného království (včetně občanů EU a s výjimkou irských občanů) měly před vstupem do Severního Irsku elektronické cestovní povolení, bude mít negativní dopad na občany EU s bydlištěm v Irsku; dále zdůrazňuje, že systém těchto elektronických cestovních povolení není zcela v souladu s článkem 2 protokolu, který chrání práva jednotlivců a vyžaduje, aby Spojené království zajistilo, že nedojde k oslabení práv ani záruk neb rovnosti příležitostí, a to i poskytnutím ochrany před diskriminací; zdůrazňuje, že jakýkoli návrh Spojeného království, který by mohl v konečném důsledku vyžadovat, aby se občané EU s bydlištěm v Irsku registrovali za účelem získání výjimky ze systému elektronických cestovních povolení, by byl nepřiměřený a jeho provádění by případně mohlo představovat porušení zásady nediskriminace stanovené ve Smlouvě o fungování EU;

42. plně podporuje právní iniciativy, které Komise zahájila, aby zajistila plné uplatňování dohody o vystoupení; vítá přijetí interinstitucionální dohody ohledně návrhu Komise na nařízení o mechanismech prosazování dohody o vystoupení a dohody o obchodu a spolupráci⁽¹⁵⁾, které by EU umožnilo přijímat rychle kroky ve formě opatření, dojde-li k porušení dohody o vystoupení nebo dohody o obchodu a spolupráci; vyzývá Komisi, aby Parlament a Radu plně a včas informovala o veškerém relevantním vývoji, který může vést k opatřením nebo krokům ze strany Komise; zdůrazňuje, že soubor nástrojů pro prosazování dohody o obchodu a spolupráci by mohl být rovněž využit k důraznějšímu prosazování protokolu;

Finanční vypořádání

43. připomíná, že dohoda o vystoupení stanoví jednotné finanční vypořádání se Spojeným královstvím, které zahrnuje všechny právní závazky vyplývající ze zbývajících závazků a stanoví podrozvahové položky, podmíněné závazky a další finanční náklady, které jsou přímým důsledkem vystoupení Spojeného království z EU; zdůrazňuje, že toto finanční vypořádání není jednorázová paušální částka, ale ujednání o vyrovnání zbývajících závazků přijatých během členství Spojeného království v EU;

44. vítá plodnou spolupráci v této oblasti a skutečnost, že EU a Spojené království znovu potvrdily, že se zavazují plnit své finanční závazky vyplývající z dohody o vystoupení;

Správa věcí veřejných a úloha Evropského parlamentu

45. vítá skutečnost, že správní struktury odpovědné za provádění dohody o vystoupení jsou plně funkční, zejména jeho specializovaný výbor pro práva občanů, který se schází velmi pravidelně; vyzývá Spojené království, aby namísto přijímání jednostranných opatření plně využívalo tyto struktury;

46. znovu potvrzuje, že se zavázal bedlivě monitorovat provádění dohody o vystoupení, zejména pokud jde o práva občanů a protokol; vítá velmi plodnou spolupráci mezi Parlamentem a Komisí v těchto záležitostech;

47. vítá aktivní zapojení Parlamentního shromáždění pro partnerství EU a Spojeného království; domnívá se, že toto shromáždění poskytuje dobrý rámec pro parlamentní spolupráci na společných náročných úkolech, včetně provádění dohody o vystoupení a Protokolu o Irsku / Severním Irsku; vítá skutečnost, že na druhé schůzi Parlamentního shromáždění pro partnerství mezi EU a Spojeným královstvím v listopadu 2022 byla přidělena aktivní úloha decentralizovaným územím, a očekává, že tato úloha bude v budoucnu posílena;

48. oceňuje fakt, že v únoru 2020 zřídil Výboru regionů kontaktní skupinu pro Spojené království, která představuje fórum pro trvalý dialog a politické partnerství mezi místními a regionálními orgány EU a Spojeného království; zavazuje se, že zavede podobnou interakci mezi kontaktní skupinou pro Spojené království a delegací Evropského parlamentu ve Spojeném království, aby bylo možné demonstrovat provádění dohody o vystoupení na důkazech získaných přímo v místě jejího uplatňování;

49. připomíná, že dne 31. prosince 2020 dosáhly Španělsko a Spojené království shody na možném rámci dohody o Gibraltar; připomíná, že dne 20. července 2021 předložila Komise doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání se Spojeným královstvím o Gibraltar a pro související směrnice pro jednání; konstatuje, že dne 5. října 2021 přijala Rada rozhodnutí o zmocnění k zahájení jednání o dohodě mezi EU a Spojeným královstvím, pokud jde o Gibraltar, jakož i související směrnice pro jednání; konstatuje, že k říjnu 2022 bylo dokončeno devět kol jednání;

o

o o

50. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

⁽¹⁵⁾ Komísi předložený návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro výkon práv Unie za účelem provedení a prosazování Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii a Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku na straně druhé (COM(2022)0089).